

Bryssel, 19. toukokuuta 2017
(OR. en)

9316/17

Toimielinten välinen asia:
2016/0359 (COD)

JUSTCIV 112
EJUSTICE 65
ECOFIN 418
COMPET 415
EMPL 312
SOC 398
CODEC 833

ILMOITUS

Lähtettäjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Kom:n asiak. nro: 14875/16

Asia: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevista puitteista, uudesta mahdollisuudesta ja toimenpiteistä uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi sekä direktiivin 2012/30/EU muuttamisesta
– Periaatekeskustelu

I JOHDANTO

1. Komissio toimitti 23. marraskuuta 2016 neuvostolle ja Euroopan parlamentille ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ennaltaehkäiseviä uudelleenjärjestelyjä koskevista puitteista, uudesta mahdollisuudesta ja toimenpiteistä uudelleenjärjestelyä, maksukyvyttömyyttä ja veloista vapauttamista koskevien menettelyjen tehostamiseksi sekä direktiivin 2012/30/EU muuttamisesta (ehdotettu 'maksukyvyttömyysdirektiivi')
2. Ehdotettuun maksukyvyttömyysdirektiiviin sovelletaan tavallista lainsäätämisyjärjestystä.
3. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi direktiiviehdotusta koskevan lausuntonsa 29. maaliskuuta 2017.

4. Ehdotus on pääomamarkkinaunionia koskevan suunnitelman ja sisämarkkinastrategian keskeinen tulos. Sen tavoitteena on karsia pääoman vapaan liikkumisen suurimpia esteitä, jotka johtuvat jäsenvaltioiden uudelleenjärjestely- ja maksukyvyttömyysmenettelyiden eroista, ja varmistaa, että taloudellisissa vaikeuksissa olevilla elinkelpoisilla yrityksillä ja yrittäjillä on mahdollisuus turvautua tehokkaasiin ennaltaehkäiseviin uudelleenjärjestelyihin ja toisen mahdollisuuden menettelyihin siten, että samalla suojataan velkojien oikeudet. Ehdotuksen perusteluiden mukaisesti tavoitteena on tasapainottaa toimijoiden – velallisten, velkojien, työntekijöiden ja laajemmin yhteiskunnan – edut antamalla jäsenvaltioille mahdollisuuksia joustaa direktiivin kansallisessa täytäntöönpanossa. Komission pankkiunioniin liittyvien toimien yhteydessä ehdotuksella pyritään myös vaikuttamaan ehkäisevästi järjestämättömien lainojen kasautumiseen.
5. Ehdotuksen tavoitteet saivat ministereiltä pääpiirteissään laajaa kannatusta oikeus- ja sisäasioiden neuvoston epävirallisessa kokouksessa 27. tammikuuta 2017. Kokouksessa käydyissä keskusteluissa korostettiin, että on tärkeää saattaa velallisten ja velkojien edut oikeaan tasapainoon ja annettava jonkin verran joustovaraa, jotta ei puututtaisi tehokkaasti toimiviin kansallisiin järjestelmiin. Näitä tavoitteita on kannatettu yleisesti myös yksityisoikeustyöryhmässä (maksukyvyttömyys) käydyissä keskusteluissa. Valtuuskunnat ovat painottaneet, että direktiiviehdotuksen yhteenliittännät muihin kansallisen lainsäädännön soveltamisaloihin tekevät siitä monimutkaisen, minkä vuoksi jäsenvaltioille olisi annettava riittävästi joustovaraa, jotta ne voivat mukauttaa EU:n toimet paikallisiin taloudellisiin tilanteisiin ja oikeudellisiin rakenteisiin.
6. Puheenjohtajavaltio katsoo, että ehdotetulla maksukyvyttömyysdirektiivillä voidaan huomattavasti edistää rajatylittäviä investointeja, auttaa vahvistamaan Euroopan taloutta ja luomaan työpaikkoja antamalla liikkumavaraa vaikeuksissa oleville yrityksille ja yrittäjille ja auttamalla näitä pääsemään takaisin jaloilleen. Näin ollen puheenjohtajavaltio katsoo, että ehdotus on otettava asianmukaisesti huomioon neuvostossa.
7. Työryhmässä on saatu aikaan kiitettävää edistystä ja 1–9 artiklan ensimmäisen perusteellisen tarkastuksen pohjalta puheenjohtajavaltio on yksilöinyt muutamia näkökohtia, jotka edellyttävät jonkin verran poliittista ohjausta.

8. Tätä ei pidä tulkita niin, että työryhmässä olisi käsitelty yksinomaan alla olevia näkökohtia. On kuitenkin havaittu, että nimenomaan näihin näkökohtiin tarvittaisiin poliittista ohjausta, jonka turvin työtä voidaan jatkaa asiantuntijatasolla. Tämän vuoksi työryhmä jatkaa vielä kaikkien muiden ehdotetun maksukyvyttömyysdirektiivin näkökohtien käsittelyä.

II PERIAATTEET

A. Kansallisten tuomioistuinten rooli ennaltaehkäisevissä uudelleenjärjestelyissä

9. Jotta voidaan helpottaa velkojien mahdollisuuksia turvautua ennaltaehkäiseviin uudelleenjärjestelyihin ja hyödyntää niitä, ehdotetussa direktiivissä otetaan käyttöön säännös, jolla rajoitetaan lainkäyttö- tai hallintoviranomaisten osallistumista siihen, mikä on välttämätöntä ja oikeasuhteista asianosaisten osapuolten oikeuksien turvaamiseksi. Komission mukaan säännöksellä pyritään edistämään tehokkuutta ja vähentämään viivästyksiä ja kustannuksia, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten etua ajatellen, ja samalla antamaan oikeudellisen valvonnan roolille sille kuuluva painoarvo tapauksissa, joissa asianosaisten osapuolten oikeudet ovat vaarassa. Lisäksi vaikuttaa siltä, että ehdotuksessa jäsenvaltioille annetaan tietty määrä liikkumavaraa säännöksen panemiseksi täytäntöön kansallisissa maksukyvyttömyysjärjestelyissä.
10. Joidenkin jäsenvaltioiden kokemusten mukaan lainkäyttö- tai hallintoviranomaisen osallistuminen järjestelyihin ei kuitenkaan aina merkitse sitä, että menettelystä tulisi tehottomampi. Monien valtuuskuntien painottama näkökohta on, että lainkäyttö- tai hallintoviranomaisen tehtävänä on taata puolueettomuus, säilyttää velkojien ja velallisten välinen tasapaino samoin kuin velkojien keskinäinen tasapaino, ja suojata yleinen etu. Ehdotuksessa tuomioistuimen roolin rajoittaminen esitetään otettavaksi käyttöön velvollisuutena, mikä merkitsee sitä, että se voi vaikuttaa jäsenvaltioiden menettelylliseen itsemääräämisoikeuteen. Ehdotuksessa ei ole tarkempaa selvitystä siitä, missä tilanteessa jäsenvaltio voi sallia tuomioistuimen osallistumisen menettelyyn. Siksi on syytä todeta, että tuomioistuimen osallistuminen menettelyyn tietyissä olosuhteissa voidaan taata jäsenvaltion oikeusjärjestyksen nojalla.

11. Jotta tehokkuuden lisäämiseen sekä viivästysten ja kustannusten vähentämiseen tähtäävät tavoitteet voidaan saavuttaa ottaen samalla huomioon jäsenvaltioiden menettelyllinen itsemääräämisoikeus, tätä yleistä periaatetta voitaisiin muotoilla uudelleen siten, että se ei olisi velvoittava, jolloin jäsenvaltiot, jotka haluavat rajoittaa tuomioistuinten tai asianomaisen hallintoviranomaisen roolia menettelyssä, voisivat tehdä niin, ja näin jäsenvaltioille sallittaisiin myös riittävä liikkumavara.
12. *Puheenjohtajavaltio pyytää neuvostoa vahvistamaan toimintaperiaatteen, jonka mukaisesti työtä jatketaan siitä lähtökohdasta, että laennetaan nykyiseen ehdotukseen sisällytettyä jäsenvaltioiden liikkumavaraa päättää yleisestä periaatteesta rajoittaa tuomioistuinten tai hallintoviranomaisten roolia ennaltaehkäisevissä uudelleenjärjestelyissä.*

B. Velallisen määräysvalta omaisuuteensa

13. Ehdotuksen keskeisenä tavoitteena on saavuttaa asianmukainen tasapaino velallisten ja velkojien oikeuksien välille. Tästä syystä olisi säädettävä suojatoimista niitä tilanteita varten, joissa ehdotetuilla toimenpiteillä voisi olla kielteinen vaikutus osapuolten oikeuksiin. Tämä on erityisen tärkeää oikeusvarmuuden turvaamiseksi sijoittajille rajatylittävissä yhteyksissä.
14. Ehdotetulla maksukyvyttömyysdirektiivillä otetaan käyttöön periaate, jonka mukaan velallisella olisi säilyttävä kokonaan tai osittain itsemääräämisoikeus yritykseensä, kun hän käynnistää ennaltaehkäisevän uudelleenjärjestelymenettelyn. Tämä tunnetaan periaatteena, jonka mukaisesti velallinen säilyttää määräysvallan omaisuuteensa. Työryhmässä valtuuskunnat ovat suhtautuneet tähän periaatteeseen yleisen myönteisesti.
15. Ehdotetussa maksukyvyttömyysdirektiivissä myös edellytetään jäsenvaltioilta, että ne arvioivat, onko syytä nimittää uudelleenjärjestelystä vastaava selvittäjä, vai olisiko tällaisen henkilön osallistamisesta järjestelyihin päätettävä tapauskohtaisesti asiaan liittyvien olosuhteiden tai velallisen erityistarpeista riippuen. Näin ollen jäsenvaltioita kielletäisiin tekemästä selvittäjän nimittämisestä tai osallistamisesta järjestelyihin pakollista kaikissa tapauksissa. Tästä huolimatta valvonta on tarpeen tietyissä tapauksissa, joissa velkojan oikeudet edut on suojattava. Näissä tapauksissa uudelleenjärjestelystä vastaavan selvittäjän nimittäminen tai osallistaminen järjestelyihin tarjoaa tällaisen suojan.

16. Ehdotettu maksukyvyttömyysdirektiivi sisältää nykyisellään tyhjentävän luettelon tapauksista, joissa jäsenvaltiot voivat vaatia uudelleenjärjestelystä vastaavan selvittäjän pakollista nimittämistä tai osallistamista järjestelyihin. Työryhmässä käydyissä keskusteluissa on kuitenkin ilmennyt, että tyhjentävä luettelo voi rajoittaa liikkumavaraa, jota jäsenvaltiot tarvitsevat voidakseen varmistaa, että velkojan ja velallisen etujen välille saadaan aikaan oikea tasapaino. Yksi mahdollisuus asianmukaisen jouston varmistamiseksi olisi tehdä luettelosta viitteellinen.
17. *Puheenjohtajavaltio pyytää neuvostoa vahvistamaan toimintaperiaatteen, jonka mukaisesti työtä jatketaan siitä lähtökohdasta, että velallisen olisi voitava säilyttää ainakin osittainen määräysvalta yritykseensä ja omaisuuteensa ennaltaehkäisevien uudelleenjärjestelymenettelyjen aikana.*
18. *Puheenjohtajavaltio pyytää neuvostoa sopimaan, että maksukyvyttömyysdirektiivi sallisi jäsenvaltioille asianmukaisen liikkumavaran päättää, tekevätkö ne uudelleenjärjestelystä vastaavan selvittäjän nimittämisestä tai osallistamisesta järjestelyihin pakollista, esimerkiksi siten, että nimittämistä edellyttävien tapausten luettelosta tehdään viitteellinen.*

III PÄÄTELMÄ

19. Puheenjohtajavaltio pyytää pysyvien edustajien komiteaa / neuvostoa (oikeus- ja sisäasiat) käymään keskustelun, jotta voidaan hyväksyä tämän ilmoituksen II osassa olevat periaatteet yleiseksi ohjeistukseksi ehdotettuun direktiiviin liittyvää työtä varten.